

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Commentariorvm, Ac Dispvationvm In Primam Partem Sancti Thomæ Tomvs ...

Complectens ad viginti sex Quæstiones priores, centum & septem
Disputationes in Capita diuisas

Vázquez, Gabriel

Antverpiæ, 1621

Quid Capreolus & alij Thomistæ senserint. c. 2.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-80983](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-80983)

pria etiam voluntate Dei auxilio excitata, ab ipso veniam peccatorum, & habitualement gratiam impetret. Atque ex dictis solum manet fundamentum huius sententiae.

CAPVT II.

Quid Capreolus, & alij Thomista sentierint.

Lumen glorie requiritur ad roborandum intellectum, ut efficiat & vnatur ei essentia per modum speciei.

Capreolus.
Sec.
Gaetan.
Ferrar.

Perulgata, & communis opinio Thomistarum duos alios effectus adscribitur lumen glorie. Vnus est disponere intellectum, ut essentiam diuinam recipiat loco speciei intelligibilis impressae, quae sit principium proximam eliciendae visionis. Alter est roborare, & instruere intellectum ad videndum Deum; ad cuius visionem, ut principium efficiens etiam concurrat. Est expressa sententia Capreoli in 4. dist. 49. quæst. 4. art. 1. conclus. 2. art. 3. ad 1. Scoti contra 2. concl. Gaetani in art. 5. Ferrar. in 3. contragent. cap. 54. Scoti in 4. dist. 49. quæst. 2. art. 4. & aliorum recentiorum Thomistarum. Imo vero quibuldam videtur esse S. Thomae in hoc art. 5. & a. 2. huius quæstionis, & vbi cumque de hac sermone instituit.

Sententiam prædictam esse mentem. S. Thom.

Hæc sententia tanquam notum, & in doctrina S. Thomae tritum axioma supponit, diuinam essentiam in locum speciei impressae substitui, & intellectui beatorum vniri, ac proinde cum intellectu concurrere ad eliciendam visionem non solum generali quadam ratione sicut cum alijs causis ad suos effectus, sed proxime, & proprie, sicut species impressa facultatem cognoscentem mouet ad cognitionem. Id vero colligitur ex eo quod S. Doctor sæpenumero dicit essentiam diuinam esse per se formam intelligibilem.

Prima ratio pro prima parte sententiae.

Hoc autem supposito probatur lumen glorie ad illos duos effectus necessarium esse: primum ad recipiendam essentiam diuinam loco speciei: quia quoties subiectum aliquod eleuatur ad aliquid supra suam naturam, debet aliqua dispositione eiusdem Ordinis aptari: sed intellectus beati eleuatur, ut habeat Deum sibi vnitum tanquam speciem, & formam intelligibilem, quod est supra suam naturam: ergo indiget lumine glorie tanquam dispositione, ut ipsum recipiat.

Secunda sententia pars probatur primo.

Deinde necessarium esse lumen, ut reddat intellectum efficacem ad eliciendam visionem, bifariam probant. Primum, quia, ut ait Scotus ad visionem duo necessaria sunt. Vnum est virtus potentiae, alterum est vnio obiecti cum potentia per se, aut per sui similitudinem. Virtus autem seu efficacia facultatis cognoscentis prior est quam vnio obiecti cum illa: imo ad hoc requiritur, ut obiectum cum ea vniri possit. Quocirca quopiam facultas sentiendi virtutem non habet cognoscendi spiritualia, eorum species ad intelligendum recipere non valet: sic ergo cum intellectus noster ex se virtutem, & efficaciam non habeat videndi Deum sicuti est, recipere nequit speciem essentiae diuinæ, aut ipsum Deum loco speciei, ut eum clare videat: oportet igitur prius aptari lumine glorie, & eo futurum fieri, ut recipere valeat essentiam Dei in actu primo ad intelligendum. Deinde id probatur, quoniam quamuis Deus posset solo suo auxilio intellectum eleuare, ut Deum videret; tamē, ut intellectus in se habeat principium inherens quo possit connaturaliter intueri Deum, ut secunda & propria causa, nec tantum per modum instrumenti peculiari concursum Deo eleuatur requiritur habitus luminis glorie, quod sit principium cognitionis.

Secundo idem probatur.

CAPVT III.

Ostenditur contra Capreolum habitum luminis glorie superfluum esse, si essentia diuina suppleat vices speciei.

Hæc sententia duo docet, quæ inter se minime coherent: tum essentiam diuinam secundum se suppleere omnem locum speciei, tum etiam dari habitum luminis glorie, ut efficacem reddat intellectum: alterum enim horum superfluum esse videtur. Aut enim essentia diuina est principium proprium, & proximum efficiens visionem, aut ipsa non producit sicut propria causa cum intellectu visionem, sicut quidam in vniuersum de speciebus impressis in quavis facultate ad cognoscendum philosophantur, asserentes solum esse conditionem requisitam ex parte obiecti. nihil tamen efficacitatis intellectui conferre. Dixi, sicut propria causa, nam essentia diuina non potest non visionem producere generali quadam ratione, & efficacitate, sicut cætera omnia ab ipso, ut ab efficienti pendunt.

Si essentia diuina solum hoc modo generali efficiat visionem, non sicut obiectum, & propria causa illius, quamuis recte dici possit essentiam per lumen glorie vniri nostro intellectui, ut sequenti capite monstrabimus; sequitur tamen non gerere vicem speciei impressae, sed tantum esse obiectum cuius genere cognitum. Aut enim receptio speciei est ipsa visio, & hoc præterquam quod falsum est in omnibus alijs speciebus rerum creaturarum, tum quia visio ab ipsa specie impressa distinguitur, tum etiam, quia visionem ipsam intellectus producit, & efficit, speciem autem impressam solum recipit: essentia diuina hoc modo locum speciei suppleere non posset. Species namque cum re ipsa recipiatur in intellectu, posset ipsum formaliter reddere intelligentem, & videntem: at vero essentia diuina, cum non inhaereat, sed solum afflatur intellectui, talem effectum præstare nequit, nisi aliquid aliud efficiat, & producat, nempe visionem.

Aut species impressa est solum conditio determinans intellectum, ut res videatur, ita tamen ut visio distingatur ab ea: atque hoc etiam falsum est. Primum, quia de habitibus idem possemus asserere, esse nimirum solum conditionem sine qua non operationum, & in vniuersum de qualibet re, qua posita aliud sequitur, & ablata aufertur; quod est confundere omne genus causæ efficientis cum conditione. Tum etiam quia si species impressa esset conditio, ea solum ratione esset, ut quidam asserunt, quia in ipsa veluti in speculo relaceret obiectum, & in ea videretur: at hoc commentitium est: neque enim res in specie impressa videtur, sed in expressa, quam dicimus esse ipsam visionem: alioquin species impressa semper moueret, & excitaret ad cognitionem, quod est falsum. Adhæc etiam si species impressa esset conditio sine qua non: adhuc hoc modo essentia diuina non posset suppleere vicem ipsius. Nam species impressa aliarum rerum inhaerent potentia: quare possent sua inhaerentia intellectum per modum conditionis determinare: at essentia diuina, cum solum afflatur, etiam si sit conditio sine qua, non ipsius visionis, non potest esse per modum speciei, sed sicut obiectum in vniuersum est causa, aut conditio suæmet cognitionis: frustra igitur essentia diuina dicitur vniri intellectui per modum speciei, si peculiarem non habet efficacitatem.

Essentia diuina si non concurrat specialiter ad visionem, non videtur speciei.

Essentia diuina non reddit intellectum beati formaliter intelligentem.

Species inanimans intellectum, ut res videatur, ita tamen ut visio distingatur ab ea: atque hoc etiam falsum est.

8

Non conuenit in ea obiectum, sicut in speculo.